

—
Верховний
Суд

ОГЛЯД РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

За період з 18.11.2019 по 22.11.2019

2019/41

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/11/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF ZNAKOVAS v. LITHUANIA (Application no. 32715/17)
Зміст:	Заявник скаржився, що його катували працівники поліції, а розслідування щодо його тверджень з цього приводу було неефективним.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенція) у матеріальному і процесуальному аспектах.
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/11/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF GEGLIS v. LITHUANIA (Application no. 52815/15) Щодо справедливої сатисфакції.
Зміст:	<u>Рішенням Суду</u> від 18 грудня 2018 року ЄСПЛ встановив порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном) у зв'язку з надмірною тривалістю процесу реституції і тим, що майнові права заявника все ще не були відновлені у повному обсязі. Оскільки на той час питання за статтею 41 Конвенції не було готовим до вирішення, Суд відклав вирішення цього питання та надав Уряду і заявникові шість місяців для подачі письмових пропозицій з цього питання.
Констатоване порушення (стаття):	Держава-відповідач має сплатити 1500 євро відшкодування майнової шкоди плюс відсотки та 500 євро відшкодування судових витрат.
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.

Назва:	CASE OF T. K. AND S. R. v. RUSSIA (Applications nos. 28492/15 and 49975/15)
Зміст:	<p>Заявники – Т. К. та С. Р. киргизи за національністю. Вони були оголошені в розшук у країні своєї приналежності за обвинуваченням у незаконному привласненні з обтяжуючими обставинами (Т. К.), і за декількома пунктами обвинувачення у вчиненні грабежу з обтяжуючими обставинами, знищенні майна та вчиненні умисного вбивства (С. Р.).</p> <p>Т. К. прибув до Росії у 2010 році, С. Р. – у 2011 році. Заявники були затримані у 2013 та 2014 роках відповідно.</p> <p>В ході подальших проваджень стосовно екстрадиції заявників вони подали заяви про надання їм притулку, оскільки в країні свого громадянства існував ризик застосування до них катування, зважаючи на їхню належність до вразливої етнічної групи. Суди, органи прокуратури та міграційні органи влади оцінили їхні заяви та відхилили їх.</p> <p>Зокрема, остаточними рішеннями судів у 2015 році було встановлено, що загальна ситуація з правами людини у Киргизстані не виправдовує—відмову в екстрадиції. Окрім цього, було встановлено, що обох заявників було звинувачено у вчиненні звичайних злочинів, не пов'язаних із їхніми етнічними або політичними питаннями. Так, Т. К. було пред'явлено обвинувачення у вчиненні злочину у сфері фінансів, яке передувало революційним подіям у Киргизстані 2010 року, а С. Р. подорожував з Росії до Киргизстану між 2011 та 2014 роками без проблем.</p> <p>Суди також відзначили, що вони були запевнені гарантіями, наданими Урядом Киргизстану, що заявників не буде піддано катуванню, і що російський дипломатичний персонал матиме доступ до місць їх тримання під вартою для спостереження за ситуацією.</p> <p>Проте в червні та жовтні 2015 року відповідно екстрадиція заявників була призупинена у зв'язку із застосуванням Правила 39 Регламенту Суду, згідно з яким ЄСПЛ надав Уряду вказівку не екстрадувати заявників на час розгляду справи.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Відсутність порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) щодо заявників, які були б екстрадовані до Киргизстану.
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/02/2020

	<p>(Палата)</p> <p>Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
Назва:	<p>CASE OF RAZVOZZHAYEV v. RUSSIA AND UKRAINE AND UDALTSOV v. RUSSIA</p> <p><i>(Applications nos. 75734/12 and 2 others – see appended list)</i></p>
Зміст:	<p>Другий заявник – У. був одним із організаторів мітингу, запланованого на 6 травня 2012 року проти імовірної фальсифікації парламентських та президентських виборів. Мітинг мав пройти кількома вулицями Москви і завершитись мітингом в районі парку на Болотній площі та Болотній набережній.</p> <p>В день мітингу, участь в якому брали тисячі осіб, протестувальники виявили, що поліція заблокувала площу, залишивши доступ лише до набережної. Лідери мітингу, у тому числі й У., провели короткостроковий сидячий протест, тоді як інші учасники мітингу намагались пройти крізь поліцейський кордон навколо площі. Зрештою, правоохоронці оголосили мітинг завершеним, і роботу розпочали співробітники спецпідрозділів. Після цього відбулось декілька сутичок протестувальників та правоохоронців. Другого заявника У. та інших лідерів мітингу було заарештовано.</p> <p>Органи влади розпочали провадження за фактом масових заворушень. Щодо У. було обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту з лютого 2013 року до його засудження судом першої інстанції в липні 2014 року.</p> <p>Перший заявник – Р. – політичний активіст, який на час подій був помічником депутата Державної Думи, в жовтні 2012 році прибув до Києва, де планував подати заяву про отримання притулку. Він стверджував, що його викрали невідомі особи, силою помістили до мікроавтобусу та відвезли назад до Росії проти його волі, де його змусили зізнатись у підготовці політичних заворушень і насильстві.</p> <p>В липні 2014 року заявників було визнано винними в організації масових заворушень 6 травня 2012 року і кожному із них було призначено покарання у виді чотирьох років і шести місяців позбавлення волі. Їхні апеляційні скарги були відхилені, в січні 2016 року Верховний суд відмовив у перегляді їхніх справ у порядку нагляду.</p> <p>Перший заявник подав скарги до ЄСПЛ стосовно його стверджуваного викрадення та відсутності ефективного розслідування щодо цього факту Україною та Росією згідно з вимогами положення статті 3 Конвенції (заборона катування) та статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність); окрім цього, перший заявник вказував на відсутність медичного</p>

	<p>лікування під час досудового тримання під вартою та вплив на стан його здоров'я інтенсивного графіку судових слухань.</p> <p>Обидва заявники вказували на порушення статті 5 Конвенції стосовно їх досудового тримання під вартою; другий заявник скаржився на надмірну тривалість домашнього арешту. Заявники також скаржилися на порушення статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо обвинувачення у масових заворушеннях.</p> <p>Посилаючись на положення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя), перший заявник скаржився на те, що йому відмовили у проханні залишити місце тримання під вартою для відвідин його помираючої матері або бути присутнім на її похоронах, і що його відправили відбувати покарання до установи в м. Красноярськ, яка розташована далеко від його рідного міста – Москви.</p> <p>Окрім іншого, заявники скаржились на порушення статті 10 Конвенції (право на свободу вираження поглядів) та статті 11 Конвенції (право на свободу зібрань та об'єднань) за визнання їх винними у масових заворушеннях під час мітингу. Другий заявник також подав скаргу у контексті порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном) у зв'язку із накладенням арешту на його майно.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) Україною та Російською Федерацією щодо неспроможності провести ефективне розслідування тверджень першого заявника про нелюдське або таке, що принижує гідність поводження.</p> <p>Порушення статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність) щодо першого заявника Україною та Російською Федерацією щодо неспроможності провести ефективне розслідування тверджень першого заявника про незаконне позбавлення волі.</p> <p>Відсутність порушення пункту 1 статті 5 Конвенції Російською Федерацією щодо другого заявника.</p> <p>Порушення пункту 3 статті 5 Конвенції Російською Федерацією щодо обох заявників.</p> <p>Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) Російською Федерацією щодо обох заявників щодо появи свідка Л. у кримінальній справі заявників після його засудження в окремих спрощених провадженнях після визнання ним вини.</p> <p>Порушення пункту 1 та підпункту «b» пункту 3 статті 6 Конвенції Російською Федерацією щодо першого заявника стосовно надмірно інтенсивного графіку судових засідань та тривалими тюремними переведеннями.</p>

	<p>Порушення пункту 1 та підпунктів «b» та «с» пункту 3 статті 6 Конвенції Російською Федерацією щодо першого заявника у зв'язку із триманням його в скляній камері в залі суду.</p> <p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя) Російською Федерацією щодо першого заявника у зв'язку із відмовою у тимчасовому звільненні з-під варти та переведенні до віддаленої виправної колонії.</p> <p>Порушення статті 11 Конвенції (право на свободу зібрань та об'єднань) Російською Федерацією щодо другого заявника.</p> <p>Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном) Російською Федерацією щодо другого заявника.</p>
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF OBOTE v. RUSSIA</u> (Application no. 58954/09)
Зміст:	<p>Заявник та шестеро інших осіб зібрались перед будівлею російського Уряду в січні 2009 року, що заявником було описано як проведення флешмобу. Кожен з учасників заклеїв собі рот клейкою стрічкою та тримав в руках чистий аркуш паперу.</p> <p>Міліція наказала групі учасників розійтись, проте після того як заявник запитав працівників правоохоронних органів про причини такої вимоги, його доставили до відділку міліції.</p> <p>Заявника було звинувачено у порушенні положень Кодексу про адміністративні правопорушення через відсутність попереднього повідомлення органів влади про проведення публічного зібрання, що є вимогою Закону про публічні заходи. Зрештою, суд першої інстанції призначив заявникові штраф у розмірі 1000 російських рублів (22 євро на час подій). Суд встановив, що заявник взяв участь у статичній демонстрації і порушив порядок проведення публічних заходів. Зокрема, суд відхилив аргументи заявника про те, що флешмоб не вважається участю у публічному заході.</p> <p>Заявник подав апеляцію на рішення суду першої інстанції, оскаржуючи застосовність Закону про публічні заходи і накладення штрафу.</p> <p>Суд апеляційної інстанції підтримав попереднє рішення суду.</p>

Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 11 Конвенції (свобода зібрань та об'єднань).
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	19/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF K. O. AND V. M. v. NORWAY (Application no. 64808/16)
Зміст:	<p>Заявниками у цій справі виступили К. О. та В. М., які є норвежцями за національністю, 1974 та 1986 років народження відповідно.</p> <p>В січні 2015 року, коли народилась донька заявників, органи соціального захисту дітей забезпечили для В. М. умови, за яких вона залишилась разом із донькою в сімейному центрі, оскільки психологічне здоров'я В. М. викликало занепокоєність, вона зловживала наркотичними речовинами, були часті побутові сварки з К.О. Через декілька тижнів В. М. відкликала свою згоду залишитись в центрі, після чого органи соціального захисту дітей вирішили невідкладно помістити доньку заявників у притулок.</p> <p>Надалі, органи соціального захисту звернулись до Окружної ради з питань соціального захисту (Рада) із клопотанням про поміщення доньки заявників до притулку. В травні 2015 року Рада, яка складалася з юриста, що виступав в ролі професійного судді, двох психологів та двох присяжних, задовольнила запит.</p> <p>Рада заслухала 11 свідків впродовж двох днів; на її засіданні заявників представляв юрист.</p> <p>Рада вирішила, що задля забезпечення найкращих інтересів дитини доньку заявників необхідно було помістити до притулку.</p> <p>Заявники безуспішно оскаржили ці рішення до суду. Зокрема, в грудні 2015 року Міський суд (суд) у складі професійного судді, присяжного дійшов висновку, що заявники представляли певні ризики для нормального виховання дитини, врешті чого повернення їм доньки не було рекомендовано. ЄСПЛ, зокрема, встановив, що обоє з батьків мали історію, пов'язану зі зловживанням наркотиками, психологічними проблемами та побутовими суперечками. Попередні спроби допомогти їм у здоланні проблем були безуспішними, і заявники мали труднощі у взаємодії з органами соціального захисту. К. О. (батько доньки) також був засуджений за вчинення серйозних злочинів, включаючи насильство та погрози.</p>

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

	<p>І Рада, і міський суд вирішили, що прийомна опіка має бути довготривалою, а тому широкі права батьків на контакти із дитиною не будуть відповідати забезпеченню її найкращих інтересів.</p> <p>Проте міський суд збільшив обсяг візитів, визначених Радою, тривалістю до двох годин шість разів на рік, зважаючи на позитивні відгуки експертів про взаємодію під час попередніх контактів із донькою.</p>
Констатоване порушення (стаття):	<p>Відсутність порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя) щодо поміщення доньки заявників до притулку.</p> <p>Порушення статті 8 Конвенції щодо обмежень контакту між заявниками та їхньою донькою.</p>
Дата прийняття:	19/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	<p>19/02/2020 (Палата)</p> <p>Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
Назва:	<p><u>CASE OF NEJDET ATALAY v. TURKEY</u> (App. No(s).76224/12)</p>
Зміст:	<p>Справа стосувалася засудження заявника за пропаганду на користь Робітничої партії Курдистану (незаконної збройної організації) (РПК). 23 травня 2006 року прокурор м. Диярбакір порушив провадження проти заявника у зв'язку із його діями, які імовірно були вчинені під час демонстрації 28 березня 2006 року у місті під час похорон чотирьох членів РПК, які були вбиті під час сутички з поліцією.</p> <p>11 березня 2008 року суд встановив вину заявника у вчиненні правопорушення, а саме пропаганди на користь РПК, і призначив йому покарання у виді 10 місяців позбавлення волі. Суд дійшов висновку, що заявник підтримував вимоги демонстрантів та брав участь у їх незаконних діях.</p> <p>Заявник скаржився, окрім іншого, що його засудження становило порушення статті 10 Конвенції (право на свободу вираження поглядів).</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 10 Конвенції (право на свободу вираження поглядів).

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF SMILYANSKAYA v. UKRAINE</u> (Application no. 46196/11)
Зміст:	Заявниця у цій справі стверджувала, що умови перебування її під вартою не були належними, так само, як не була доступною належна медична допомога. Окрім іншого, вона скаржилася, що її досудове тримання під вартою було свавільним, а відповідні рішення судів не були належним чином обґрунтованими.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) у зв'язку із умовами перебування у Харківському СІЗО. Порушення статті 3 Конвенції у зв'язку із відсутністю належної медичної допомоги під час перебування під вартою. Порушення пункту 3 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність) у зв'язку із відсутністю обґрунтованості її ув'язнення.
Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF DUMAGAS TRANSPORT S.A. v. BULGARIA</u> (Application no. 59271/11)
Зміст:	Компанія-заявник Д. надає послуги з перевезення та логістики. 9 лютого 2011 року три вантажівки компанії Д., що прямували з Туреччини до Румунії, були зупинені для огляду на Болгарсько-Турецькому кордоні. Працівники болгарської митниці виявили велику кількість незадекларованих парфумів та цигарок. Для цілей подальшого кримінального провадження було встановлено, що вартість контрабандного товару сягала приблизно 56 210 болгарських левів, що еквівалентно приблизно 28 750 євро. Контрабандні товари та вантажівки були вилучені як речові докази. Інші товари, які не були предметом правопорушення, були повернуті компанії Д. Компанія Д. була власником однієї з вантажівок та орендарем двох інших за договорами фінансової оренди, укладеними у 2008–2009 роках. Цими контрактами передбачалося, що після спливу відповідних строків оренди, компанія Д. могла придбати право

	<p>власності на вантажівки. Компанія Д. продовжувала виплачувати щомісячні платежі за цими контрактами до 2016 року. За оцінками експертів вартість трьох вантажівок складала 205 100 болгарських левів (еквівалент 105 000 євро).</p> <p>У подальшому проти водіїв вантажівок були відкриті кримінальні провадження за фактом контрабанди.</p> <p>Після цього компанія-заявник подала клопотання про повернення вантажівок, проте рішеннями прокуратури у такому поверненні компанії-заявникові було відмовлено. Прокурор вказав, що оскільки вчинені водіями правопорушення були доведені «безспірним чином», то вантажівки мали бути конфісковані на підставі положень Кримінального кодексу.</p> <p>Компанія-заявник подала скарги, проте трьома рішеннями судів вони були відхилені. За наслідками розгляду однієї із скарг суд вказав, що речові докази можуть бути повернуті до завершення відповідного кримінального провадження лише в тому випадку, якщо це не буде заважати іншим кримінальним провадженням.</p> <p>Інші дві скарги були визнані неприйнятними.</p> <p>Тим часом, троє водіїв уклали з органами прокуратури угоди про визнання винуватості, визнавши свою вину у контрабанді товарів і погодившись на умовне позбавлення волі. Умови угод також передбачали конфіскацію вантажівок на підставі положень Кримінального кодексу.</p> <p>Угоди про визнання винуватості були затверджені регіональним судом, не підлягали оскарженню та набули статусів остаточних.</p> <p>В подальшому компанія-заявник звернулась до обласної прокуратури із клопотанням про повторне відкриття кримінального провадження.</p> <p>Рішеннями прокуратури було встановлено, що підстав для повторного відкриття проваджень не було. Однією з підстав відмови було те, що конфіскація здійснювалась відповідно до вимог Кримінального кодексу, і така конфіскація не могла здійснюватись у тих випадках, коли вартість використовуваного для контрабанди транспортного засобу явно не відповідає серйозності вчиненого правопорушення. Було підкреслено, що тяжкість правопорушення визначається не лише вартістю контрабандних товарів, а й іншими відповідними обставинами.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння своїм майном).</p>

Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF P. R. v. AUSTRIA (Application no. 200/15)
Зміст:	<p>Після завершення свого навчання на юридичному факультеті Грацького університету імені Карла і Франца (Університет), заявникові було присуджено ступінь магістра юридичних наук. На випускній церемонії в лютому 1997 року він отримав диплом.</p> <p>У 2010 році заявник звернувся до муніципалітету Відня із заявою про зміну його імені з С. на Р. У своїй заяві, заявник посилався на зміни до закону про імена 1988 року. Ці положення передбачали, що однією із можливих підстав для зміни імені є попередження неприйнятних економічних або соціальних негараздів.</p> <p>У своїй скарзі заявник вказував, що він піддавався дискримінації у зв'язку зі «східним походженням» його імені та провів емпіричні дослідження на підтримку його скарги.</p> <p>12 лютого 2010 року муніципалітет Відня задовольнив клопотання заявника.</p> <p>В подальшому, заявник 6 травня 2010 року звернувся до Університету із заявою про видачу диплома із зміненим прізвищем або «повідомлення про нагородження» («a notice of award») відповідно до рішення муніципалітету м. Відня від 12 лютого 2010 року.</p> <p>19 серпня 2010 року директор з навчальної роботи Університету прийняв рішення, яким відхилив заяву заявника. Він зазначив, що не було наведено правових підстав для видачі нового документу. Заявникові було присуджено науковий ступінь відповідно до положень Закону про вищу освіту, чинного на той час. Подальша зміна прізвища заявника не має ретроактивної дії в часі. З моменту прийняття нових положень закону про вищу освіту в серпні 1997 року наукові ступені присуджувались у формі «повідомлення про нагородження».</p> <p>Таке повідомлення про нагородження не могло бути видано, оскільки це б означало повторне присудження заявникові такого ж ступеня.</p> <p>11 листопада 2011 року Сенат Університету відхилив скаргу, подану заявником. Він встановив, що право на отримання наукового ступеня взаємопов'язане з особою, якій присуджується ступінь; подальша зміна імені не мала ефекту на це право. Зокрема, Сенат зазначив,</p>

	<p>що підстави для зміни імені, передбачені змінами до закону про імена, є застосовними до ситуації заявника, проте рішення Муніципалітету від 12 лютого 2010 року не покладає на Університет обов'язку вносити зміни до диплому.</p> <p>Заявник подав конституційну скаргу, в якій він зазначав, що відмова у внесенні змін до диплому та одночасна відмова надання нового «повідомлення про нагородження» з його новим прізвищем становить порушення його права за статтею 8 Конвенції.</p> <p>11 червня 2012 року Конституційний суд відмовився розглядати скаргу заявника.</p> <p>Суд встановив, що не було достатніх підстав вважати, що наведені положення становлять порушення прав заявника, особливо з урахуванням того, що діє закон про недискримінацію, метою якого є запобігання дискримінаційного ставлення зі сторони потенційних роботодавців.</p> <p>За запитом заявника Конституційний суд направив його скаргу до Адміністративного суду, який відхилив її 26 червня 2014 року.</p> <p>Дослідивши положення законодавства, чинного на момент закінчення заявником навчального закладу, Адміністративний суд встановив, що право використовувати науковий ступінь було пов'язане із особою, якій було присуджено науковий ступінь, незалежно від того, чи в подальшому її ім'я було змінено. В особи не було суб'єктивних прав змінювати всі раніше видані документи після зміни свого імені. Зокрема, не було положень, які б зобов'язували адміністрацію університету до певних дій у випадку зміни прізвища після того, як особа завершила навчання чи отримала науковий ступінь.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>21/11/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>21/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF PAPARGYRIOU v. GREECE (Application no. 55846/15)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалась відсутності компенсаторного засобу у національному праві Греції щодо надмірної тривалості ведення</p>

	<p>кримінального провадження відділами попереднього слідства кримінальних судів.</p> <p>У 2004 році було порушено кримінальне провадження проти заявниці за повторне підроблення та незаконне привласнення коштів, вчинених нею під час виконання своїх професійних обов'язків.</p> <p>12 листопада 2004 року справа заявниці була направлена до поліції.</p> <p>У 2012 році обвинувальна палата Кримінального Суду прийняла рішення про продовження судового розслідування. Зрештою, у 2013 році було також прийнято рішення про додаткове розслідування відносно інших звинувачень.</p> <p>У 2015 році обвинувальна палата Кримінального Суду припинила кримінальне провадження щодо окремих епізодів незаконного привласнення, вчиненого під час виконання професійних обов'язків. Палата також вирішила не пред'являти заявниці й інші обвинувачення.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ заявниця скаржилась на надмірну тривалість ведення кримінального провадження проти неї відділами попереднього слідства.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>21/11/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>21/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p><u>CASE OF SAILING CLUB OF CHALKIDIKI "I KELYFOS" v. GREECE</u> (Application nos. 6978/18, 8547/18)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася судових проваджень, ініційованих власниками лодок, які використовували причал, проти збільшення плати за швартування, що стягувалась товариством з обмеженою відповідальністю «Porto Carras Marina» (Товариство), відповідальним за управління причалом.</p> <p>Першим заявником виступив яхт-клуб – група власників лодок/яхт, які орендували причал у гавані Marina. Другим заявником був Д. П. – власник лодок, член яхт-клубу та голова його ради директорів, який також виступив як законний представник.</p> <p>У 2010 році товариство значно підвищило плату за швартування і стоянку власникам лодок. За твердженнями заявників, лише держава як володілець всіх портів країни вправі керувати причалами</p>

	<p>або доручати управління ними третім особам відповідно до вимог закону.</p> <p>Товариство поступово збільшувало плату за свої послуги, щоразу виставляючи заявникам прайси з вищою ціною, затверджені рішенням Міністерства туризму.</p> <p>27 жовтня та 3 липня 2012 року яхт-клуб ініціював провадження у Верховному адміністративному суді, вимагаючи скасування міністерських рішень, якими затверджувалося підвищення цін.</p> <p>8 серпня 2013 року законодавчим положенням була скасована вимога обов'язкового затвердження прайс-листів рішеннями Міністерства туризму, необхідно було лише повідомляти його про прайс-листи.</p> <p>У 2014 році закон № 4254/2014 скасував всі зобов'язання щодо повідомлення Міністерства туризму та затвердження цією установою прайс-листів про оплату швартування.</p> <p>Верховний адміністративний суд прийняв два рішення про те, що провадження, ініційовані яхт-клубом, не можуть бути задоволені, оскільки законом було скасовано обов'язок затвердження прайс-листів Міністерством туризму, і що термін дії попередніх рішень, якими було затверджено підвищення цін, закінчився.</p> <p>Товариство ініціювало цивільне провадження проти членів яхт-клубу за несплату платежів за швартування та стоянку для лодок.</p> <p>У своїх скаргах до ЄСПЛ заявники скаржились на порушення пункту 1 статті 6 Конвенції в частині доступу до суду, оскільки Верховний адміністративний суд відклав прийняття рішення за їхніми скаргами та припинив провадження через шість років після того, як вони були порушені з тих підстав, що новим законодавством такі провадження були визнані безпідставними.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF MELNYK v. UKRAINE (Application no. 28412/10)
Зміст:	Заявник стверджував, окрім іншого, що його катували працівники міліції, і що йому не було забезпечено ефективного внутрішнього розслідування. Зокрема, він скаржився на умови свого ув'язнення

	та відсутність ефективного засобу правового захисту щодо цього. Зрештою, заявник скаржився, що його було засуджено на підставі його власного зізнання, отриманого під тиском.
Констатоване порушення (стаття):	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) у матеріальному аспекті щодо катування заявника працівниками міліції.</p> <p>Порушення статті 3 Конвенції у процесуальному аспекті щодо відсутності ефективного внутрішнього розслідування тверджень заявника щодо катування міліцією.</p> <p>Порушення статті 3 та статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту) щодо неналежних умов ув'язнення заявника та відсутності ефективного засобу правового захисту в національному праві в цьому відношенні.</p> <p>Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) у зв'язку із самовикривальними свідченнями заявника, наданими ним під тиском.</p>
Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Велика Палата)
Назва:	CASE OF ILIAS AND AHMED v. HUNGARY <i>(Application no. 47287/15)</i>
Зміст:	<p>Заявники, громадяни Бангладешу, прибули до Угорщини 15 вересня 2015 року транзитом через декілька країн, включаючи Сербію. Вони негайно подали заяви про надання їм притулку в Угорщині, і протягом наступних 23 днів вимушені були залишатись в прикордонній зоні Rösztke, яка знаходиться на території Угорщини на кордоні із Сербією. Заявники не могли поїхати до Угорщини, оскільки зона була охоронюваною та огороженою.</p> <p>Їхні заяви про надання притулку були відхилені, і в жовтні 2015 року було прийнято рішення про видворення заявників. У прийнятому рішенні зазначалась постанова Уряду, прийнята у 2015 році, в якій Сербія згадується як остання країна, яку перетнули заявники як безпечну третю країну.</p> <p>Органи з питань надання притулку встановили, зокрема, що заявники не посилались на будь-які індивідуальні обставини для того, щоб обґрунтувати твердження про те, що Сербія не є для них безпечною країною.</p> <p>Національний суд підтримав це рішення, воно було вручено заявникам 8 жовтня 2015 року. Заявники були негайно супроводжені</p>

	<p>до сербського кордону і залишали транзитну зону без будь-якого фізичного тиску.</p> <p>У своїх скаргах до Суду заявники скаржились на те, що порушення їх права на свободу в транзитній зоні було незаконним, і що умови стверджуваного незаконного утримання не були належними, і що їх видворення до Сербії піддавало їх ризикові нелюдського або такого, що принижує людську гідність, поводження.</p> <p>Рішенням Палати від 14 березня 2017 року, ЄСПЛ констатував порушення пунктів 1 та 4 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність), встановивши, що позбавлення свободи заявників в прикордонній зоні Rösztke становило ув'язнення, що означало, що вони були фактично позбавлені свободи без будь-якого офіційного мотивованого рішення та без належного судового нагляду.</p> <p>Зокрема, Палата встановила відсутність порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) стосовно умов ув'язнення заявників в транзитній зоні, проте констатувала порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту) у зв'язку із відсутністю ефективного засобу щодо скарг на ці умови.</p> <p>Зрештою, Палата констатувала порушення статті 3 Конвенції у зв'язку із видворенням заявників до Сербії, оскільки вони не мали ефективних гарантій захисту від реальної небезпеки бути підданими катуванню або такому, що принижує людську гідність, поводженню.</p> <p>Палата Суду підкреслила, окрім іншого, що у провадженнях заявників про надання притулку угорські органи влади не спромоглися провести індивідуальну оцінку кожної із справ заявників; схематично послались на постанову Уряду про безпечні треті країни; не взяли до уваги доповідей про країну та інші докази, надані заявниками; поклали на заявників надмірний та несправедливий тягар доказування того, що вони можуть бути піддані реальній загрозі ланцюгової реакції подальших видворень, врешті чого їх може бути направлено до Греції, де вони можуть бути піддані нелюдським та принижуючим гідність умовам.</p> <p>18 вересня 2017 року ця справа була направлена до Великої Палати за клопотанням Уряду.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) щодо видворення заявників до Сербії.</p> <p>Відсутність порушення статті 3 Конвенції щодо умов перебування у прикордонній зоні Rösztke.</p> <p>Суд більшістю голосів частину скарг заявників щодо порушення пунктів 1 та 4 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність) вважає несумісними з критерієм <i>ratione materiae</i></p>

	відповідно до положень Конвенції та оголошує цю частину заяви неприйнятною.
Дата прийняття:	21/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	21/11/2019 (Велика Палата)
Назва:	CASE OF Z. A. AND OTHERS v. RUSSIA <i>(Applications nos. 61411/15, 61420/15, 61427/15 and 3028/16)</i>
Зміст:	<p>Четверо заявників – З. А., М. Б., А. М., та Х. Я. незалежно один від одного за різних обставин прибули до московського аеропорту «Шереметьєво», де представники прикордонної служби відмовили їм у в'їзді на територію Росії.</p> <p>Заявники подали заяви про надання їм статусу біженця, проте безуспішно. Троє із заявників провели від п'яти до семи місяців у 2015–2016 роках у транзитній зоні аеропорту, тоді як А. М. перебував там впродовж одного року та дев'яти місяців.</p> <p>Зрештою завдяки офісу ООН у справах біженців З. А. та Х. Я. було переселено до Данії та Швеції; вони залишили аеропорт у березні й травні 2016 року. М. Б. покинув транзитну зону для того, щоб полетіти до Єгипту в лютому 2016 року, а А. М. відбув до м. Могадишо (столиця Сомалі) в березні 2017 року після втрати надії на отримання статусу біженця в Росії.</p> <p>Рішенням Суду від 28 березня 2017 року Палата шістьма голосами проти одного встановила, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність). У рішенні зазначено: обмеження свободи заявників у транзитній зоні, яке не було їх власним вибором, є рівноцінним позбавленню свободи, що не було передбачено внутрішнім законодавством.</p> <p>Палата також шістьма голосами проти одного констатувала порушення статті 3 Конвенції (заборона катування), оскільки заявники були обмежені у своїй свободі впродовж тривалих періодів часу у неприйнятних умовах і почувалися приниженими та ображеними, а це рівноцінно нелюдському або такому, що принижує людську гідність, поводженню.</p> <p>18 вересня 2017 року Велика Палата задовольнила клопотання Уряду про передання справи на розгляд Великої Палати.</p> <p>Розглянувши цю справу, Суд дійшов висновку, що стаття 5 Конвенції є застосовною до справи заявників, оскільки їх присутність у транзитній зоні аеропорту не була добровільною; вони були залишені самі по собі на весь період їх перебування, який тривав від п'яти</p>

	<p>місяців до майже двох років (у різних заявників); заявники не мали реальної можливості покинути транзитну зону; органи влади не дотримувались внутрішнього законодавства в частині надання притулку.</p> <p>Ураховуючи відсутність законодавчих положень щодо обмеження свободи у транзитній зоні, ускладнення ситуації тим, що заявникам було утруднено доступ до системи надання притулку, Суд дійшов висновку, що мало місце порушення права заявників, захищеного пунктом 1 статті 5 Конвенції.</p> <p>Заявники проживали в жахливих умовах: вони були змушені спати у транзитній зоні, у постійно людному та освітленому місці, без доступу до пральних засобів та можливості приготувати їжу. Таким чином, мало місце порушення статті 3 Конвенції, оскільки поводження із заявниками було принизливим.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність).</p> <p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування).</p>

Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 18.11.2019 по 22.11.2019 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. – Київ, 2019. – Вип. 41. – 18 стор.

Застереження:

1. Огляд окремих судових рішень, зокрема й їх переклад, здійснюється працівниками департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду з використанням матеріалів, розміщених на вебсайтах Європейського суду з прав людини:
<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>,
<https://hudoc.echr.coe.int>.
2. Огляд рішень здійснюється з метою ознайомлення з їх коротким змістом. Для повного розуміння суті висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним на вебресурсах Європейського суду з прав людини.
3. Інформація має суто допоміжний та довідковий характер та не має на меті висвітлити суть усієї проблематики, яка вирішується відповідними судовими рішеннями.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua